

**Datum:** Rijeka, 26. lipnja 2025.

**Kolegij:** Medicinska sociologija

**Voditelj:** izv. prof. dr. sc. Saša Horvat

**e-mail voditelja:** [sasa.horvat@medri.uniri.hr](mailto:sasa.horvat@medri.uniri.hr)

**Izvoditelji:** Unesite ime i prezime

izv. prof. dr. sc. Saša Horvat ([sasa.horvat@medri.uniri.hr](mailto:sasa.horvat@medri.uniri.hr))

izv. prof. dr. sc. Marko Medved ([marko.medved@medri.uniri.hr](mailto:marko.medved@medri.uniri.hr))

dr. sc. Gordana Šimunković ([gordana.simunkovic@medri.uniri.hr](mailto:gordana.simunkovic@medri.uniri.hr))

Ana Depope, mag. soc. ([ana.depope@medri.uniri.hr](mailto:ana.depope@medri.uniri.hr))

**Katedra:** Katedra za javno zdravstvo

**Studij:** Prijediplomski stručni studiji - Fizioterapija redovni

**Godina studija:** 3

**Akadska godina:** 2025./2026.

## IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

**Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):**

Kolegij Medicinska sociologija je obvezni kolegij na trećoj godini Stručnog studija Fizioterapije i sastoji se od 15 sati predavanja i 15 sati seminara, te nosi 2 ECTS-a.

Ciljevi i očekivani ishodi predmeta:

1. DEFINIRATI temeljne sociološke pojmove; sociološke teorije i glavne predstavnike; elemente društva i društvenih pod-sistema; sadržaj i podjelu medicinske sociologije i zasebnih grana razvoja; prava pacijenata.
2. OPISATI sociološke metode proučavanja društva; ulogu kulture i institucija u društvu; društvene čimbenike zdravlja i bolesti; socijalnu organizaciju medicinske profesije; socijalnu distribuciju bolesti.
3. RAZLIKOVATI metodologiju društvenih i prirodnih (biomedicinskih znanosti); zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti.
4. OBJASNITI vezu medicine i drugih društvenih sustava; organizaciju medicine kao društvenog sistema; povezanost društvenih trendova (razvoj znanosti) i utjecaja na okoliš.
5. ANALIZIRATI društvene sisteme povezane s područjem zdravlja i bolesti; modele zdravlja i bolesti; društvena shvaćanja zdravstvenog ponašanja; odnose moći u medicini te položaj medicine u društvu i javnosti, te odnose službene i alternativne medicine.

TEME PREDAVANJA:

1. Uvod u kolegij
2. Teorijski pristupi u sociologiji
3. Temeljni sociološki pojmovi I

4. Temeljni sociološki pojmovi II
5. Modeli zdravlja
6. Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti
7. Posebne sociologije unutar m. sociologije
8. Socijalna organizacija medicine i zdravstva
9. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti
10. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu
11. Medicinska dominacija i kontrola
12. Prava pacijenata/ica
13. Društveni kontekst suvremene alternativne medicine
14. Posebne teme u medicinskoj sociologiji: sociologija tijela i starenja
15. Posebne teme u medicinskoj sociologiji: sociologija invaliditeta

#### TEME SEMINARA:

1. Uvod u seminarsku nastavu
2. Socijalne odrednice zdravlja i bolesti (socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital)
3. Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit
4. Odnos zdravstveni radnik/ca – pacijent/ica
5. Participacija djece
6. Mentalno zdravlje
7. Javne politike i zdravlje

#### Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student stječe 2 ECTS boda.

Predavanja (15 P) – klasična (ex-katedra) predavanja s mogućnošću uključivanja studenata/ica; prikupljanje teorijskih znanja i informacija na temelju primjera, kraće video snimke u okviru odabranih tema

Seminari (15 S) - interaktivna nastava temeljena na primjerima kroz upotrebu metode razgovora; projekcija dokumentarnih filmova na temu seminara; izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave; grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave

#### Popis obvezne ispitne literature:

Prezentacije s predavanja

#### Popis dopunske literature:

1. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). *Sociologija – teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing- tehnička knjiga.
2. Illich, I. (2012). *Medicinska nemeza*. Zagreb: Litteris.
3. Nicholls David, A. (2017). *The End of Physiotherapy*. Routledge.
4. Norris, M., Allotey, P. (2008). Culture and physiotherapy. *Diversity in Health and Social Care*, 5:151–9

#### Nastavni plan:

#### Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

- P1. Uvod u kolegij** (društvo, evolucija društvenosti, nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)
- P2. Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici** (metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina)
- P3. Temeljni sociološki pojmovi** (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)
- P4. Temeljni sociološki pojmovi** (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad)
- P5. Biomedicinski model zdravlja**, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva
- P6. Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti** (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine
- P7. Posebne sociologije unutar m. sociologije** (sociologija mentalnog zdravlja, sociologija tijela, sociologija umiranja, smrti i žalovanja, sociologija disabiliteta, sociologija spola/roda)
- P8. Socijalna organizacija medicine** (profesionalizacija medicine i zdravstva, odnosi u zdravstvu, zdravstveni djelatnici, pacijent, društvo)
- P9. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti** (spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze)
- P10. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu** (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)
- P11. Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini** (sociološko značenje institucija, uloga institucija, moć i medicina, konstrukcija medicinskog znanja)
- P12. Prava pacijenata/ica** (paternalizam prema pacijentu/ici, paternalizam prema drugim zdravstvenim profesijama, nova uloga pacijenta/ica, pravna zaštita pacijenata/ica, prava pacijenta/ica)
- P13. Društveni kontekst suvremene alternativne medicine** (službena vs. alternativna medicina, povijest i suvremeni trendovi alternativne medicine)
- P14. Posebni pristupi u sociologiji** (sociologija tijela i starenja)
- P15. Posebna pitanja u medicinskoj sociologiji** (sociologija invaliditeta)

#### Popis seminara s pojašnjenjem:

- S1. Uvod u seminarsku nastavu**  
Ciljevi i očekivani ishod: upoznati studente/ice s ciljevima, sadržajem i metodama seminarske nastave te razviti reflektivni pristup medicinskoj sociologiji
- S2. – S5. Socijalne odrednice zdravlja i bolesti**  
Ciljevi i očekivani ishod: objasniti vezu socijalnih nejednakosti i zdravlja, definirati socijalne odrednice zdravlja, analizirati društvene uzroke i posljedice pojedinih bolesti
- S6. – S7. Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit**  
Ciljevi i očekivani ishod: istražiti ulogu tjelesne aktivnosti u promociji zdravlja i prevenciji bolesti iz sociološke perspektive
- S8. – S9. Odnos zdravstveni radnik/ca — pacijent/ica**  
Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti dinamiku odnosa između zdravstvenih radnika/ica i pacijenata/ica kroz sociološke koncepte moći, komunikacije i povjerenja
- S10. Participacija djece u zdravstvu**  
Ciljevi i očekivani ishod: istražiti načine uključivanja djece i mladih u donošenje odluka o vlastitom zdravlju; razlikovati participativna prava djece i postupke njihova uvažavanja
- S11. – S12. Mentalno zdravlje**  
Ciljevi i očekivani ishod: razviti svijest o važnosti mentalnog zdravlja (uključujući i mentalno zdravlje zdravstvenih radnika/ca) i stigme u zdravstvenom sustavu

**S13. – S14. Javne politike i zdravlje**

Ciljevi i očekivani ishod: razumjeti ulogu javnih politika u oblikovanju sustava zdravstvene zaštite i utjecaj zdravstvenih i drugih socijalnih politika na različite društvene skupine

**S15. Vrednovanje ishoda učenja seminarske nastave**

Ciljevi i očekivani ishod: provjeriti i reflektirati usvojena znanja i vještine tijekom seminarske nastave

**Popis vježbi s pojašnjenjem:**

Kolegij Medicinska sociologija izvodi se bez vježbi.

**Obveze studenata:**

Studenti/ce su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Ocjenjuje se:

a) kontinuirano vrednovanje postignutih ishoda učenja (tijekom nastave):

- aktivnost na nastavi
- grupni zadaci koji se izvršavaju na samom seminarskom satu nastave
- izlaganje grupnih prezentacija temom vezanih uz seminarsku nastavu i pripremljeni temeljem radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave

b) završni ispit.

**Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):**

***ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:***

Ocjenjivanje studenata/ica provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, te prema **Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci**.

Rad studenata/ica vrednovat će se i ocjenjivati tijekom izvođenja nastave, te na završnom ispitu. Od ukupno **100 bodova**, tijekom nastave student/ica može ostvariti **50 bodova**, a na završnom ispitu **50 bodova**.

Ocjenjivanje studenata/ica vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**.

Od maksimalnih 50 ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student/ica mora sakupiti minimum od 25 ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu. Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna.

Ocjenske bodove student/ica stječe aktivnim sudjelovanjem u nastavi, izvršavanjem postavljenih zadataka i izlaskom na ispit.

**Pohađanje nastave**

Student/ica može izostati s 30% nastave isključivo **zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom, prisustvovanje na sportskom natjecanju što opravdava potvrdom sportskog saveza ili slično.

#### **Ocjenjivanje:**

##### **Nastava (najviše do 50 bodova)**

Tijekom nastave, kroz oblike kontinuiranog praćenja i vrednovanja studenata/ica, moguće je ostvariti najviše 50 bodova. Studenti/ice koji su tijekom nastave ostvarili od 0 do 24,99% ocjenskih bodova od ocjenskih 50 bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne mogu izaći na završni ispit i moraju ponovno upisati predmet. Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili minimalno 25 ocjenskih bodova, mogu pristupiti završnom ispitu.

##### **a) Aktivnost na nastavi (do 10 bodova)**

Aktivno sudjelovanje tijekom predavanja i u seminarskim raspravama, priprema za nastavne jedinice itd.

##### **b) Grupni zadaci na seminarskom satu nastave (do 20 bodova)**

Grupni zadaci na seminarskom satu nastave obuhvaćaju zadatke koji će biti dani na samom seminarskom satu nastave studentima/cama raspoređenima u manje grupe. Grupni zadaci na seminarskom satu nastave uključivati će rad na primjerima iz prakse.

##### **c) Izlaganje grupnih prezentacija (do 20 bodova)**

Izlaganje grupnih prezentacija uključuje prezentacije radova koje će studenti/ce dobiti prije nastave i koji su temom vezani uz seminarsku nastavu. Prezentacije će se pripremiti prema zasebno kreiranom protokolu.

##### **Završni ispit (ukupno 50 ocjenskih bodova)**

Tko može pristupiti završnom ispitu:

Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili jednako ili više od 25 bodova obavezno pristupaju završnom ispitu na kojem mogu ostvariti maksimalno 50 bodova.

Tko ne može pristupiti završnom ispitu:

Studenti/ce koji su tijekom nastave ostvarili manje od 25 bodova nemaju pravo izlaska na završni ispit (upisuju kolegij druge godine).

Završni ispit studentima/cama nosi 50% ocjenskih bodova. Na testu nema negativnih bodova. Uvjet za prolazak je 50% ispravno riješenog testa. Sva pitanja iz ispita bit će iz održane nastave i dostupnih materijala.

**Završni ispit je pismeni ispit** koji sadrži 14 pitanja s mogućnošću odabira točnog odgovora.

Bodovanje na završnom ispitu provodi se u skladu s donjom tablicom:

| broj<br>točno<br>riješених<br>pitanja | bod |
|---------------------------------------|-----|
| 0-6                                   | 0   |
| 7                                     | 25  |
| 8                                     | 29  |
| 9                                     | 33  |
| 10                                    | 37  |
| 11                                    | 41  |
| 12                                    | 45  |
| 13                                    | 48  |
| 14                                    | 50  |

Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća:

A – 90 - 100% bodova - izvrstan (5)

B – 75 - 89,9% - vrlo dobar (4)

C – 60 - 74,9% - dobar (3)

D -- 50 - 59,9% - dovoljan (2)

F– 0 - 49,9% - nedovoljan (1)

**Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:**

Trenutno ne postoji kapaciteti.

**Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:**

## SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

### Raspored nastave

| Datum      | Predavanja<br>(vrijeme i mjesto)                                      | Seminari<br>(vrijeme i mjesto)                                                                     | Nastavnik                                                                                |
|------------|-----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.3.2026.  | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>P1-P3<br>Z6                  |                                                                                                    | izv. prof. dr. sc. Saša Horvat                                                           |
| 5.3.2026.  |                                                                       | 11,00-11,45<br>S1<br>Z6                                                                            | Ana Depope, mag. soc.                                                                    |
| 12.3.2026. | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>P4-P6<br>Z3                  |                                                                                                    | izv. prof. dr. sc. Saša Horvat                                                           |
| 19.3.2026. | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>11,00-11,45<br>P7-P10<br>Z7  |                                                                                                    | izv. prof. dr. sc. Saša Horvat                                                           |
| 26.3.2026. | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>11,00-11,45<br>P11-P14<br>Z7 |                                                                                                    | izv. prof. dr. sc. Saša Horvat<br>(1 sat)<br>izv. prof. dr. sc. Marko<br>Medved (3 sata) |
| 2.4.2026.  | 8,00-8,45<br>P15<br>Z7                                                |                                                                                                    | izv. prof. dr. sc. Saša Horvat                                                           |
| 2.4.2026.  |                                                                       | 9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>S2-S4<br>Z7                                                            | Ana Depope, mag. soc.                                                                    |
| 9.4.2026.  |                                                                       | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>S5-S7<br>Z4                                               | Ana Depope, mag. soc.                                                                    |
| 16.4.2026. |                                                                       | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>10,00-10,45<br>11,00-11,45<br>12,00-12,45<br>13,00-13,45<br>S8-S13<br>Z3 | dr. sc. Gordana Šimunković                                                               |

|                   |  |                                         |                            |
|-------------------|--|-----------------------------------------|----------------------------|
| <b>23.4.2026.</b> |  | 8,00-8,45<br>9,00-9,45<br>S14-S15<br>Z3 | dr. sc. Gordana Šimunković |
|-------------------|--|-----------------------------------------|----------------------------|

**Popis predavanja, seminara i vježbi:**

| P                                  | PREDAVANJA (tema predavanja)                                                                                                                                                                | Broj sati nastave | Mjesto održavanja |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| P1                                 | Uvod u kolegij (društvo, evolucija društvenosti nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – m. sociologija)                                                                        | 1                 | Z6                |
| P2                                 | Teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, metodološki pristupi, metode istraživanja, medicinska sociologija vs. socijalna medicina                                           | 1                 | Z6                |
| P3                                 | Temeljni sociološki pojmovi I (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija)                                                                          | 1                 | Z6                |
| P4                                 | Temeljni sociološki pojmovi II (institucije, kultura, socijalizacija, obitelj, devijantnost, rad...)                                                                                        | 1                 | Z5                |
| P5                                 | Biomedicinski model zdravlja, socijalna konstrukcija zdravlja i bolesti, zdravlje po sebi/za sebe?, socijalni kontekst zdravstva                                                            | 1                 | Z5                |
| P6                                 | Zdravstveno ponašanje u zdravlju i bolesti (institucionalizacija, hospitalizacija...), tehnologizacija medicine                                                                             | 1                 | Z5                |
| P7                                 | Posebne sociologije unutar m. sociologije: sociologija mentalnog zdravlja, sociologija tijela, sociologija umiranja, smrti i žalovanja, sociologija disabiliteta, sociologija spola/roda... | 1                 | Z7                |
| P8                                 | Socijalna organizacija i profesionalizacija medicine, odnosi u medicini                                                                                                                     | 1                 | Z7                |
| P9                                 | Društveni čimbenici zdravlja i bolesti: spol/rod, rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalne veze                                                                            | 1                 | Z7                |
| P10                                | Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu                                                                                                                                                         | 1                 | Z7                |
| P11                                | Medicinska dominacija i kontrola, institucije u medicini                                                                                                                                    | 1                 | Z7                |
| P12                                | Prava pacijenata                                                                                                                                                                            | 1                 | Z7                |
| P13                                | Društveni kontekst suvremene alternativne medicine                                                                                                                                          | 1                 | Z7                |
| P14                                | Posebni pristupi u sociologiji – sociologija tijela i starenja                                                                                                                              | 1                 | Z7                |
| P15                                | Posebna pitanja u medicinskoj sociologiji: sociologija invaliditeta                                                                                                                         | 1                 | Z7                |
| <b>Ukupan broj sati predavanja</b> |                                                                                                                                                                                             | <b>15</b>         |                   |

| S  | SEMINARI (tema seminara)                                                                      | Broj sati nastave | Mjesto održavanja |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| S1 | Uvod u seminarsku nastavu                                                                     | 1                 | Z6                |
| S2 | Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital | 1                 | Z7                |
| S3 | Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital | 1                 | Z7                |
| S4 | Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital | 1                 | Z7                |

|                                  |                                                                                               |           |    |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----|
| S5                               | Socijalne odrednice zdravlja i bolesti – socioekonomski status, rod i spol, socijalni kapital | 1         | Z4 |
| S6                               | Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit                                                         | 1         | Z4 |
| S7                               | Sport, zdravlje, vježbanje i dobrobit                                                         | 1         | Z4 |
| S8                               | Odnos zdravstveni radnik-pacijent                                                             | 1         | Z3 |
| S9                               | Odnos zdravstveni radnik-pacijent                                                             | 1         | Z3 |
| S10                              | Participacija djece                                                                           | 1         | Z3 |
| S11                              | Mentalno zdravlje                                                                             | 1         | Z3 |
| S12                              | Mentalno zdravlje                                                                             | 1         | Z3 |
| S13                              | Javne politike                                                                                | 1         | Z3 |
| S14                              | Javne politike                                                                                | 1         | Z3 |
| S15                              | Vrednovanje postignutih ishoda učenja tijekom seminarske nastave                              | 1         | Z3 |
| <b>Ukupan broj sati seminara</b> |                                                                                               | <b>15</b> |    |

| <b>ISPITNI TERMINI (završni ispit)</b> |            |
|----------------------------------------|------------|
| 1.                                     | 7.5.2026.  |
| 2.                                     | 18.6.2026. |
| 3.                                     | 14.9.2026. |
| 4.                                     | 22.9.2026. |
| 5.                                     |            |